کشف بزرگ‌ترین مجموعه مذهبی دوره ساسانی

بر اساس بررسی‌های باستان‌شناسی، عکسبرداری هوایی و مستندنگاری دقیقِ سازه‌های معماری بخش مرکزی شهر گور فیروزآباد در استان فارس، بزرگ‌ترین مجموعه مذهبی ایران باستان، شناسایی شد. علیرضا عسکری چاوردی، مدیر میراث‌جهانی منظر باستان‌شناسی ساسانی فارس با اعلام این خبر گفت: سازه‌های معماری مکشوفه در یک مجموعه وابسته و مرتبط با هم به عنوان آتشگاه، آدرویان، اتاق هووما، تالارهای نیایش و نمازگاه، محل برگزاری جشن‌ها و گاه‌نبارها، چهارتاقی محل نیایش، محل تکریم آب و اجرای مناسک آیین‌های زرتشتی مکان‌یابی، شناسایی و تحلیل شده‌است. این مجموعه بزرگ مذهبی در سده سوم میلادی بنیانگذاری شد اما به نظر می‌رسد با عنوان شهر پدری ساسانی تا پایان دوره ساسانی مورد تکریم و قداست مذهبی قرار گرفته به‌گونه‌ای که احتمالا با دفن پادشاهان ساسانی در این شهر همواره طی دوره ساسانی بر حرمت آن افزوده شده و در سده‌های اسلامی به شهر مزارات (شهرگور) معروف شده‌است.

گردشگری

ورود وزارت میراث‌فرهنگی به گردشگری جنگ

همایش سراسری مدیران بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع‌مقدس که وزیر میراث‌فرهنگی هم در آن حضور داشت، فرصتی بود تا سیدعزتا... ضرغامی از لزوم همکاری با بنیاد حفظ آثار بگوید و خطاب به مدیران این بنیاد یادآور شود که دو موضوع را با بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع‌مقدس خواهیم داشت که یک موضوع آن در حوزه گردشگری و مرتبط با این بنیاد است؛ گردشگری دفاع‌مقدس، گردشگری جنگ یا گردشگری مقاومت.

وی با بیان اینکه البته گردشگری مقاومت را در سطح منطقه‌ای و جهانی خواهیم دید، افزود: راهیان‌نور در جنوب سابقه دارد و باید در غرب نیز تقویت شود. پیشنهاد من برای سردار کارگر این است که جاذبه‌های تکمیلی برای این برنامه در نظر بگیریم و ما باید با کمک بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع‌مقدس به‌طور مرتب آن را توسعه دهیم. یعنی جوانانی که برای بازدید به منطقه جنوب سفر می‌کنند فقط مناطق جنگی را نبینند بلکه در کنار آن جاذبه‌های دیگر باید داشته باشیم و تفریحات و سرگرمی مانند دیدن مناظر طبیعی برای آنها در نظر بگیریم. این نوع گردشگری باید خانواده‌محور باشد.

وزیر میراث‌فرهنگی گفت: موضوع دومی که ما با بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع‌مقدس خواهیم داشت در حوزه بومگردی است. این حوزه بسیار مهم است و اگر درست برنامه‌ریزی کنیم در اشاعه ارزش‌های انقلاب اسلامی می‌تواند بسیار موثر باشد.

ضرغامی با اشاره به اینکه در حوزه گردشگری مشکل مراکز اقامتی داریم، افزود: برای افزایش تخت‌های اقامتی تسهیلات می‌گیریم و به این بخش کمک خواهیم کرد. دولت باوجود مشکلات اعتباری که دارد، تسهیلات و وام‌های ارزان قیمت برای فعالان در نظر گرفته‌است.

صنایع‌دستی، حافظ فرهنگ و اقتصاد گلستان

حضور ۳۰ هزار هنرمند شاغل در ۷۰ رشته صنایع‌دستی در گلستان می‌تواند در صورت حمایت و توجه به رشد و توسعه اقتصادی این استان کمک بسزایی کند

رضا سلیمان‌نوری
ایران

گلستان به دلیل شرایط خاص اقلیمی، جغرافیایی و فرهنگی دارای ظرفیت‌های بسیاری است و در زمره استان‌های غنی کشور به‌شمار می‌شود. وجود نیم میلیون هکتار اراضی زراعی، صدها معدن، هم‌زیستی ده‌ها قومیت ایرانی، مراکز تاریخی و فرهنگی متعدد، بیش از ۱۰۰ کیلومتر ساحل و خلیج‌گرگان و دریای خزر، واقع‌شدن بین دو قطب گردشگری شمال کشور و زیارتی مشهد، گلستان را به یک استان مرزی استراتژیک در حوزه‌های فرهنگی و اقتصادی تبدیل کرده است. با وجود چنین ظرفیت‌هایی که بهره‌برداری صحیح از آنها می‌تواند گلستان را به یکی از قطب‌های توسعه یافته اقتصادی کشور تبدیل کند اما هنوز چنین اتفاقی رخ‌نداده و اهالی این استان نتوانسته‌اند از سطح رفاهی مناسبی برخوردار شوند. گلستان ظرفیت‌های دیگری همچون تولید صنایع‌دستی با تنوع بسیار هم دارد که می‌تواند زمینه‌ساز تحول و رونق اقتصادی در این استان شود. وجود اقوام مختلفی چون فارس، ترکمن، سیستانی، ترک(آذربایجانی و قزلباش)، مازندرانی‌ها، بلوچ‌ها و قزاق‌ها که هرکدام به‌نوعی دستی بر صنعت و هنر بومی دارند، باعث‌شده صنایع‌دستی این خطه نسبت به سایر مناطق کشور دارای تنوع و بازار بیشتری باشد و درآمدزایی آسان‌تری را نسبت به مابقی ظرفیت‌های اقتصادی، نصیب مردم استان کند به شرط آنکه به این ظرفیت مهم به‌طور ویژه نگریسته شود و مشکلات و چالش‌های آن‌هم ویژه مورد بررسی قرار گرفته و برطرف شود.

تولید محصولاتی نظیر جاجیم، قالی، سبدبافی و... در گلستان

۳۰ هزار هنرمند از اقوام مختلف در ۷۰ رشته صنایع‌دستی، محصولاتی نظیر جاجیم، ابریشم‌بافی رامیان، قالی، قالیچه، پوشاک محلی، پشتی ترکمنی، زیورآلات ترکمنی، سوزن‌دوزی و... را تولید و روانه بازارهای داخل و خارج استان می‌کنند. این هنرمندان اما با مشکلات ریز و درشت و دغدغه‌های متعددی مواجه‌اند که رفع آنها می‌تواند باعث رونق تولید و تداوم کسب‌وکارهای هنری. بومی در گلستان شود.

شرایط کرونایی یکی دوسال اخیر و کاهش تعداد مسافران و گردشگران و به‌تبع آن کاهش فروش صنایع‌دستی از یک‌سو و افزایش چند برابری قیمت مواداولیه و همچنین سخت‌شدن شرایط صادرات ناشی از فشارهای تحریم از دیگر سو باعث‌شده که حال و روز هنرمندان صنایع‌دستی چندان تعریفی نداشته باشد، چه رسد به این‌که از قِبَل تولید و فروش محصول آنها چرخی از چرخ‌های اقتصاد استان هم به حرکت درآید.

> **خاندوزی:** آموزش‌وپرورش نقش مهمی در ترویج صنایع‌دستی و ایجاد اشتغال در کشور دارد و مدارس بهترین مسیر برای ایجاد فرهنگ گردشگری پایدار هستند در همین راستا اقدامات تأسیس هنرستان غیرانتفاعی صنایع‌دستی در کردکوی آغاز شده است

ضرورت وجود کارخانه ریسندگی

یک بافنده فرش ترکمن درباره مشکلاتی که با آن مواجه‌اند به ما این‌گونه می‌گوید: هرچند گلستان یکی از قطب‌های پرورش دام و تولید پشم است اما به دلیل نبود کارخانه ریسندگی صنعتی، هنرمندان فعال در عرصه تولید فرش، الیاف موردنیاز خود را از سایر استان‌ها تهیه می‌کنند. حاصل خانجانی ادامه می‌دهد: افزایش چند برابری قیمت مواداولیه و پرداخت مبلغ مضاعف برای حمل آن از نقاط دیگر، فشار مضاعفی به فعالان این عرصه می‌آورد. این درحالی است که فروش و صادرات محصولات به دلیل شرایط تحریم هم با مشکلات زیادی مواجه است. خانجانی، تسهیل امور برای ایجاد کارگاه تولیدی فرش ترکمن با گرایش‌های مرمت، رنگرزی و طراحی و کیفیت‌بخشی به تولیدات‌داری و همچنین فراهم‌کردن زمینه فعالیت کارخانه ریسندگی را از مهم‌ترین نیازهای هنرمندان صنعت فرش در استان اعلام می‌کند.

صدیقه محمدرضاپور دیگر هنرمند گلستانی هم از قیمت بالای نخ برای جاجیم‌بافی گلایه می‌کند و می‌گوید: هنرمندان این رشته با یک کیلو نخ، کیلویی یک میلیون ریال می‌توانند دو عدد جاجیم یک متری ببافند. با توجه به کاهش مشتری در شرایط اقتصادی فعلی هر یک عدد جاجیم یک متری به قیمت حدود یک تا یک میلیون و ۱۰۰ هزار ریال در بازار به فروش می‌رسد که با کسرکردن هزینه دستمزد، مبلغ ناچیزی دست فعالان این عرصه را می‌گیرد.

محمدرضاپور هم از مسؤولان درخواست می‌کند درجهت حمایت از هنرمندان جاجیم‌باف تسهیلات بلاعوض پرداخت کنند تا آنها حداقل بتوانند مواد اولیه لازم برای تولیدات خود را خریداری کنند. وی می‌گوید: کاهش مشتری به‌دلیل شرایط سخت اقتصادی و کاهش نمایشگاه‌های استانی و کشوری به علت شیوع کرونا که می‌تواند محلی برای فروش آثار هنرمندان باشد، مشکل دیگر هنرمندان این رشته است که با برپایی دوباره نمایشگاه‌ها در شهرستان‌های مختلف می‌توان تا حدودی آن را رفع کرد.

تمرکز روی بازارهای خارجی

دراین‌میان هدی حسینی، یک مدرس صنایع‌دستی دانشگاه معتقد است: برای نجات صنایع‌دستی باید دریچه بازارهای خارجی را به‌سوی کشور باز کنیم و به فکر توسعه صادرات باشیم. به گفته او در حال حاضر بسیاری از هنرمندان گلستانی به صورت چمدانی و انفرادی محصولات خود را صادر می‌کنند که در صورت ورود و حمایت دولت می‌توان برای تسریع در امر صادرات اقدام کرد. حسینی با تاکید بر طراحی محصولات متناسب با سلیقه مشتری می‌گوید: تامین مواد اولیه مرغوب و ترسیم بازار هدف برای ارائه محصولات صنایع‌دستی و طراحی محصول براساس شناخت بازار، از موضوعات موثر در بخش صنایع‌دستی است که باید به آنها توجه کرد تا ثمرات مطلوبی حاصل شود.

وی می‌افزاید: در بخش صنایع‌دستی مجموعه اقدامات مناسبی در بخش آموزش، توسعه و ترویج و فروش انجام شده و بازخورد مناسبی در جامعه داشت، اما یکی از مشکلات صنایع‌دستی، کمبود تکنیسین و نیروی بومی ماهر است. با وجود این‌که گلستان خطه‌ای هنرمندخیز است ولی در برخی رشته‌ها هنرجوی ماهر کم است و متاسفانه کارگروهی با اقبال خوبی مواجه نشده است. همین موضوع یعنی کمبود نیروی کار و هنرمند باعث می‌شود با وجود صنایع‌دستی متنوع و بازار خوب صادرات، سفارش مشتریان با تاخیر طولانی تولید شود و خریداران را از سفارش کالا منصرف کند.

ظرفیت بازارچه مرزی

عبدالجلال ایری، نماینده مردم غرب گلستان در مجلس نیز در این خصوص به ضرورت نوآوری در تولید صنایع‌دستی اشاره می‌کند و می‌گوید: برای این‌که ثمرات و دستاوردهای بخش صنایع‌دستی افزایش یابد لازم است صنایع‌دستی را براساس نیاز روز جامعه تولید کنیم. مثلا زمانی نمد به عنوان زیرانداز در خانوارها استفاده می‌شد اما در حال حاضر نمد با کاربری قدیمی مورد استقبال نیست ولی در صورتی‌که کاربری جدیدی برای آن ترسیم کنیم علاوه بر حفظ صنایع‌دستی، می‌توانیم شکوفایی اقتصاد خانوار را محقق کنیم.

به گفته ایری، صنایع‌دستی در زمره فعالیت‌های همسو با اقتصاد مقاومتی و از مطالبات رهبر معظم انقلاب است که باید با نیازسنجی و طراحی به‌روز و براساس مطالبات زندگی نوین تولید آن جدی گرفته شود.

این نماینده مجلس، به احداث بازارچه مرزی در نقطه صفر مرزی گمیشان در شمال‌غربی گلستان هم اشاره کرده و می‌گوید: با راه‌اندازی این بازارچه تحولی در عرضه و فروش صنایع‌دستی ایجاد، زمینه رونق اقتصادی منطقه فراهم و تعاملات بین دو کشور تقویت می‌شود.

مواد اولیه با قیمت مناسب

ظاهرا گلایه فعالان صنایع‌دستی به گوش معاونت صنایع‌دستی گلستان رسیده، چراکه مریم حاجی‌ابراهیمی، معاون صنایع‌دستی استان می‌گوید برای کمک به هنرمندان در حال رایزنی با کارخانه‌های تامین‌کننده مواد اولیه در داخل کشور ازجمله نخ مورد نیاز پارچه‌بافی و جاجیم‌بافی هستیم تا مواد اولیه با قیمت مناسب به دست هنرمندان برسد. حاجی‌ابراهیمی می‌افزاید: با توجه به ظرفیت خوب گلستان در حوزه دامپروری، راه‌اندازی کارخانه‌های ریسندگی و چرم‌سازی در کاهش هزینه‌های تامین مواد اولیه صنایع‌دستی موثر است و می‌طلبد سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در این عرصه ورود کنند.

وی یادآور می‌شود با توجه به تعداد بالای هنرمند و پراکندگی آنان در استان، ایجاد محل‌های متمرکز و دائم فروش مانند بازارچه‌های صنایع‌دستی در همه شهرهای گلستان ضروری است. در همین راستا با بهره‌برداری از شش بازارچه دائمی صنایع‌دستی در نقاط گوناگون که در مراحل پایانی ساخت قرار دارد، گامی گره‌گشا برای رونق تولید صنایع‌دستی استان برداشته می‌شود.

به گفته معاون صنایع‌دستی گلستان، در سال‌های اخیر دو بازارچه دائمی صنایع‌دستی در علی‌آبادکتول، یک بازارچه در گنبدکاووس، یک بازارچه در کلاله و یک بازارچه در آق‌قلا فعال شده و شش بازارچه در آق‌قلا، کردکوی، گرگان، گالیکش، مراوه‌تپه و مینودشت در دست ساخت است. همچنین ۱۲ فروشگاه مجازی صنایع‌دستی در استان راه‌اندازی شده و ۶۷ هنرمند نیز در فضای مجازی مشغول به فعالیت هستند. حاجی‌ابراهیمی با اشاره به ارزش ۷۴۱ میلیارد ریالی تولیدات صنایع‌دستی گلستان در دو سال گذشته می‌گوید: پارسال ۴۰۶ میلیارد و ۸۰۸ میلیون ریال معادل یک‌میلیون و ۸۴۹ هزار و ۱۳۰ دلار محصولات صنایع‌دستی استان به‌صورت چمدانی و گمرکی صادر شد. آمار صادرات صنایع‌دستی استان در شش‌ماهه نخست امسال هم به‌صورت چمدانی ۱۹ میلیارد و ۸۵ میلیون ریال معادل ۷۱ هزار و ۶۷۴ هزار دلار بود.

ایجاد هنرستان صنایع‌دستی در کردکوی

رئیس اداره میراث‌فرهنگی شهرستان کردکوی از تلاش و پیگیری برای اخذ مجوز و تأسیس اولین هنرستان صنایع‌دستی استان گلستان در این شهرستان خبر داد.

جعفر خاندوزی با اعلام این خبر در نشست مشترک با رئیس اداره آموزش‌وپرورش کردکوی افزود: آموزش‌وپرورش نقش مهمی در ترویج صنایع‌دستی و ایجاد اشتغال در کشور دارد و مدارس بهترین مسیر برای ایجاد فرهنگ گردشگری پایدار هستند. وی با بیان این‌که اقدامات تأسیس هنرستان غیرانتفاعی صنایع‌دستی در شهرستان آغاز شده و در حال پیگیری است، گفت: متقاضیان اعم از هنرمندان و صنعتگران صنایع‌دستی و هنرهای سنتی، معلمان و دبیران هنر می‌توانند با مراجعه به اداره آموزش‌وپرورش در راه‌اندازی هنرستان غیرانتفاعی صنایع‌دستی همکاری کنند. آن دسته از افرادی هم که در دبیرستان‌های شبانه در حال تحصیل هستند، می‌توانند با فراگیری یکی از رشته‌های صنایع‌دستی، دیپلم خود را دریافت کنند. رئیس آموزش‌وپرورش شهرستان کردکوی نیز در این نشست گفت: بهره‌مندی از ظرفیت موجود در مدارس شهرستان اعم از دبیرستان‌ها و هنرستان‌ها و ارائه دوره‌های مناسب در آموزش‌های مرتبط با صنایع‌دستی با محوریت و رویکرد مهارت‌آموزی و تقویت فعالیت‌های مهارتی دانش‌آموزان از دغدغه‌های اصلی ماست.

قربانعلی رایجی با اشاره به ظرفیت موجود در مدارس شهرستان افزود: تفاهم و همکاری با اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی یکی از اقداماتی است که با هدف آموزش‌های مجازی همچنین بعد از بازگشایی مدارس به‌صورت دوره‌های حضوری در راستای مهارت‌آموزی دانش‌آموزان پیگیری می‌شود چرا که تمام برنامه‌ریزی‌ها و دغدغه ما با آینده‌نگری و توانمندسازی دانش‌آموزان عزیز است.

درخشش ۲۵ اثر صنایع‌دستی گلستان

ششمین دوره داوری مهر اصالت ملی، فصل درخشش هنرهای دستی گلستان بود و ۲۵ اثر صنایع‌دستی هنرمندان این استان در رشته‌های رودوزی سنتی، جاجیم‌بافی، نساجی سنتی، زیورآلات سنتی، لاک‌تراشی، نمدمالی، نمدمالی ترکمن، بافته‌های داری، قلم‌زنی فلز-چرم، حصیربافی، چرم و ساز سنتی موفق به دریافت مهر اصالت ملی(نشان مرغوبیت محصولات صنایع دستی) شدند. به‌دنبال کسب این افتخار هنری، رحمان فرمانی، سرپرست اداره کل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی گلستان گفت: کمک به ارتقا و بهبود کیفی محصولات تولیدی، ایجاد رقابت سالم بین صنعتگران و هنرمندان، تسهیل در شناسایی هنرمندان فعال و معرفی و انتخاب آثار برگزیده و ایجاد انگیزه بروز استعدادها، نوآوری و خلاقیت در تولید صنایع‌دستی ازجمله اهداف این رویداد است. فرمانی افزود: داوری مُهر اصالت ملی هر دو سال یک‌بار برگزار می‌شود و محصولاتی که به بخش داوری می‌رسند ازنظر کیفیت، کاربردی بودن، مرغوبیت و نوآوری مورد ارزیابی نهایی قرار می‌گیرند. وی با بیان این‌که با اضافه شدن این آثار، تعداد تولیدات هنرمندان صنایع‌دستی استان گلستان که موفق به اخذ مُهر اصالت ملی شدند به ۷۹ اثر رسید، گفت: آثاری که مُهر اصالت ملی دریافت کرده‌اند، سال آینده در داوری بین‌المللی مُهر اصالت یونسکو حضور خواهند داشت. ششمین دوره داوری مُهر اصالت ملی صنایع‌دستی کشور به‌صورت منطقه‌ای به میزبانی استان مازندران برگزار شد و پس از ارزیابی داوران از میان ۴۵ اثر ارسالی گلستان، ۲۵ اثر از هنرمندان این استان موفق به دریافت مُهر اصالت ملی شدند. پیش از این ۵۴ اثر از هنرمندان صنایع‌دستی و هنرهای سنتی استان گلستان شامل رشته‌های نساجی سنتی، بافته‌های داری، رودوزی سنتی، منبت چوب، البسه سنتی، زیورآلات سنتی، نمدمالی، جاجیم‌بافی، گلیم‌بافی و... موفق به دریافت مُهر اصالت ملی شده بودند.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۶۱۱۸
جدول عادی

افقی: ۱) هر چیز بی جان- کارگزار- ساختگی ۲) رمانی نوشته محمدرضا بایرامی- عنصری از گروه هالوژن ها ۳) وسیله نخ ریسی- ریسیدن- داستان دنباله دار که در نشریات چاپ می شود ۴) معاون هیتلر- خردمند- از پیامبران بنی اسرائیل ۵) عشوه گر- درس نگارشی- نسوان ۶) مسجدی قدیمی در استان یزد- پای از کار افتاده- سرکرده ۷) نوعی گیوه- افزونی- پوستین ۸) دوره ده روزه- صبر و شکیبایی- محبت ۹) شگرد- خدای هندو- آشکار کردن ۱۰) گمراه کردن- نخستین موذن اسلام- شتر تند رو ۱۱) از ماشین آلات کشاورزی- عفو- مدال سوم ۱۲) بلوز تابستانی- ظرفی برای حمل مصالح ساختمانی- زائو ترسان ۱۳) استخوان جمجمه- راننده- دایه ۱۴) کلاه آهنی- فیلمی ساخته رضا میرکریمی با بازی هنگامه قاضیانی ۱۵) رهگذر- دومین شهر پر جمعیت ایران- نزدیک.

عمودی: ۱) راه خارج شهر- نام کوچک کاسترو- فخر فروشی ۲) از مقاطع تحصیلی- یار همایون- نسبت دو زن با یک شوهر ۳) مروارید چشم- قسمتی از گوش- قل خوردن ۴) خرس- زود رس- حصیر ۵) رودی جاری در مازندران- ماری بسیار سمی- روز آغاز هفته ۶) دل باخته- غالب- قسمتی از زمان ۷) آشفتگی- دختری که به سن ازدواج رسیده است- اراده ۸) مقابل حاشیه- از آثار هوشنگ مرادی کرمانی- طلای قالبی ۹) قدم یکپا- تیره روزان- شهری در آذربایجان غربی ۱۰) نمایش با ساز و آواز- دریاچه ای بزرگ در شرق دریای خزر- جنگ و جدال ۱۱) عقیده- بعد از قافیه تکرار می شود- بازار سهام ۱۲) معاینه پزشکی- مسجدی در مدینه- سفید آذری ۱۳) زبان یهود- پناهگاه- گردش کودکانه ۱۴) واحد شمارش کاغذ- سرمشق- رهایی از تعلقات دنیوی ۱۵) تکیه دادن- بازدارنده حرکت چرخ اتومبیل- شعله آتش.

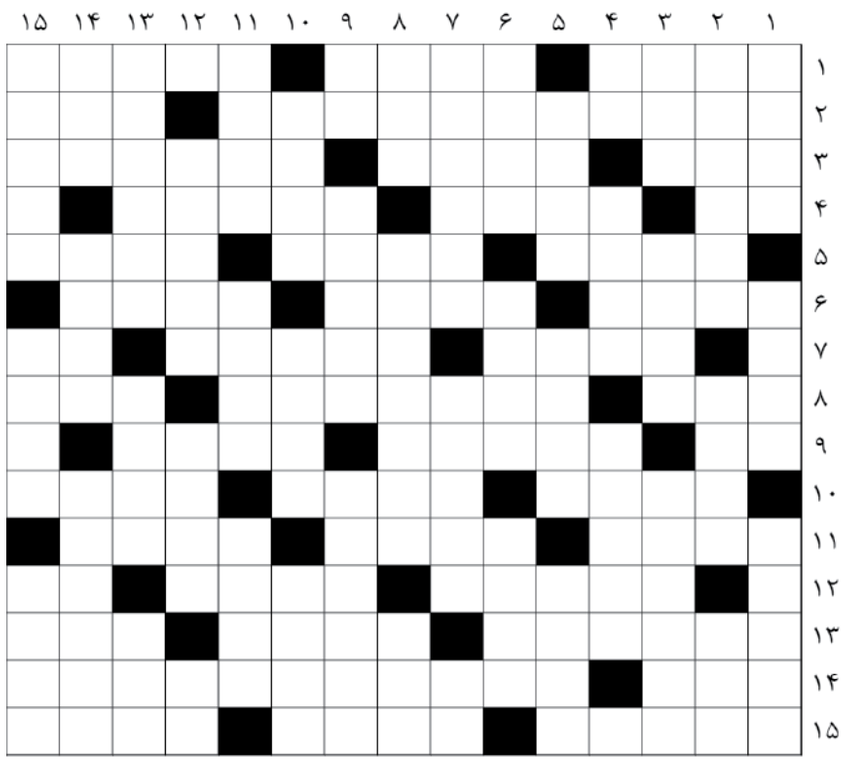

جدول ویژه

افقی: ۱) شکوه، عظمت- پدر مرده- نهمین ماه سریانی ۲) آهنگساز آلمانی که محبوب حزب نازی بود- از اجزای پیراهن ۳) قصد- گرامی- علاقه و دلبستگی ۴) هفتاد و دومین سوره- کرم کدو- خوش چهره ۵) بغل- زردک- اره درودگری ۶) اندک- شیوه و روش- شهر پیمان شکنان ۷) هدیه دادن- گلاب- تکیه بر پشتی ۸) مالی که از مرده باقی می ماند- نام قدیم همدان- عسل ۹) قهوه ای روشن- کارآموز رشته پزشکی- ارتعاش ۱۰) پوست خام دباغی نشده- مربوط به ادبیات- گل شب بو ۱۱) خواهر زئوس در اساطیر یونانی- پرنده لذیذ گوشت- ژانری سینمایی ۱۲) چند بیت- مقابل عمدی- باد سرد ۱۳) گردن کش- ابزار ها- ورزش آبی ۱۴) از مواد اولیه صنایع پتروشیمی- عنوان کتابی از مصطفی کمال پور تراب، موسیقیدان ایرانی ۱۵) اسبابی برای رسم خط عمود- از فنون مختص کشتی آزاد- رشوه دادن.

عمودی: ۱) بین ساعد و بازو- شیرینی سوغات یزد- بسیار بی رحم ۲) دو سالانه- برنامه غذایی خاص برای بهبود بیماری- ترمیم پارگی پارچه ۳) عددی یک رقمی- فریادرس- با عجله رفتن ۴) لنگه بار- بچه سگ- خدمتکار ۵) حرکت و جا به جایی- تخم گیاه- انجمن بین المللی حمل‌ونقل هوایی ۶) زاپاس- بی سر و صدا- عرب ۷) بچه ای که هنوز به دنیا نیامده- توبه- شبکه گسترده جهانی ۸) اسب چاپار- حیران- پول خارجی ۹) مگابایت- وعده گاه- گوشه ای در دستگاه نوا ۱۰) بافنده- استاندارد قدیم- نوشته حاشیه سند ۱۱) بتن مسلح- هر گوشه زمین فوتبال- ساز زهی سنتی ژاپن ۱۲) دوره تناوب- مجروح- پسوند شباهت ۱۳) افسر ارتش روس که مجلس شورای ملی ایران را به توپ بست- کشته شده در راه خدا- لبن ۱۴) زمان- مسجد کوفه- ظریف اندام ۱۵) له شده- لاف زن- قومی سرخ پوست در آمریکا.

حل جدول عادی شماره ۶۱۱۷

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	خ	ت	م	ی	م	ر	ت	ب	ت	■	م	و	ا	ف	ق
۲	چ	ه	ا	ز	■	ن	ا	م	ی	■	س	ا	خ	ل	و
۳	ل	ر	■	د	ی	و	د	■	م	م	ا	س	■	و	ا
۴	ا	ش	ی	ا	■	ی	ز	ی	د	■	ط	ا	ر	م	■
۵	م	ن	ا	ب	د	ه	ی	■	ر	ب	ه	ک	ا	■	■
۶	ش	ه	ر	ی	و	ر	■	ا	ب	چ	و	■	ب	ن	ز
۷	ا	ز	ب	ک	■	و	ا	د	ی	م	ا	ر	س	ی	■
۸	ه	ا	■	ت	س	ن	ن	■	س	ر	ی	غ	■	ن	ر
۹	د	ر	ب	ا	ن	■	ه	س	ت	ی	ل	ع	ا	ب	■
۱۰	ه	و	ر	■	ج	ن	ا	ن	■	س	ز	ا	ر	ی	ن
۱۱	■	پ	و	ا	ر	و	■	ت	م	ک	ن	■	ش	ت	ا
۱۲	ر	ا	ج	غ	■	ح	م	ی	ت	■	ک	ا	ه	ی	■
۱۳	ف	ق	■	ش	و	ه	ر	■	ن	غ	ی	م	■	ن	ل
۱۴	ع	ص	ی	ا	ن	■	ب	ر	و	ز	ا	م	ا	ک	ا
۱۵	ت	د	ا	ر	ک	■	ا	ش	ع	ب	ا	س	ع	ل	ی

حل جدول ویژه شماره ۶۱۱۷

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	د	خ	ت	ر	چ	و	پ	ا	ن	■	س	ف	ا	ه	ت
۲	ق	د	م	ا	■	ف	ا	ر	ق	■	ف	ر	ی	ز	ر
۳	ت	ا	■	ک	چ	ا	پ	■	ا	ب	ر	ی	■	ا	ا
۴	■	ح	ی	د	ر	■	ت	ی	ب	ا	■	د	پ	ر	س
۵	س	ا	ر	■	ب	ا	ی	ا	■	ز	ر	ن	ی	خ	■
۶	ا	ف	س	ا	ی	د	■	ر	ی	غ	و	■	ک	و	ک
۷	م	ظ	ن	ه	■	ب	د	د	ل	■	م	ق	ر	ر	ی
۸	ا	ک	■	م	ن	ا	ل	■	د	ر	ن	ا	■	ش	ل
۹	ن	ا	ی	ر	ه	■	ا	ن	ا	س	■	ت	ر	ی	و
۱۰	ه	ر	ا	■	ر	ش	م	ه	■	م	و	ل	و	د	ی
۱۱	■	ی	ر	م	و	ک	■	ا	و	ی	ز	■	ا	ت	ی
۱۲	ا	ک	ی	د	■	ا	ر	ل	ن	■	ر	ا	چ	ا	■
۱۳	ب	■	و	ل	چ	ک	ی	■	د	ن	ا	ن	■	ب	ر
۱۴	ه	پ	ر	و	ت	■	م	ب	ا	ح	■	ا	م	ا	ل
۱۵	ت	ر	ی	ل	ر	■	ن	ع	ل	و	ا	ر	و	ن	ه